တော (၄၀) ရှုနည်း

အနိစ္စလက္ခဏာ (၁၀)ချက်

၁။	အနိစ္စတော- အနိစ္စံ	မမြဲခြင်းသဘောမရှိ။
၂။	ပလောကတော-ပလောကံ	ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ (အလွန်ပျက်၏)
၃။	စလတော- စလံ	မတည်ကြည် မဝံ့စား ရွေ့လျားလှုပ်တတ်၏။
၄။	ပဘင်္ဂုတော-ပဘင်္ဂုံ	ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏(ပျက်လွယ်၏)
၅။	အဒ္ဓုဝတော-အဒ္ဓုဝံ	ခိုင်မာခြင်း သဘောမရှိ (မခိုင်ခန့်)
၆။	ဝိပရိဏာမဓမ္မတော-ဝိပရိဏာမဓမ္မံ	ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဥပါဒ်သဘောမှ ဋီသဘော မရဏာသို့ပြောင်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
၇။	အသာရကတော-အသာရကံ	ခိုင်မာသည့် အနှစ်သာရမရှိ။
၈။	ဝိဘဝတော-ဝိဘဝံ	ဆုံးရှုံးခြင်း သဘောရှိ၏။ (ကြီးပွားစည်ပင်ခြင်း ကင်းသည်။)
၉။	မရဏဓမ္မတော-မရဏဓမ္မံ	မစွ-သေခြင်း၊(ပျက်ခြင်း) သဘောရှိ၏။
၁၀။	သင်္ခတတော-သင်္ခတံ	အကြောင်းတရားတို့သည် အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ပြုပြင်အပ်သောသဘောရှိ၏။ (ပေါင်း၍ပြုအပ်သည်)

ဒုက္ခလက္ခဏာ (၂၅)ချက်

၁။	ဒုက္ခတော-ဒုက္ခံ	ယုတ်မာညစ်ဆိုး ဆင်းရဲသည့် ဒုက္ခမျိုးသာတည်း။ ဒုက္ခဝေဒနာ= ဒုက္ခဒုက္ခ သုခဝေဒနာ=ဝိပရိဏာမဒုက္ခ(တည်နေခိုက် သုခ၊ ပျက်စီးခိုက် ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ=ဝေဒနာမှကြွင်းသော ရုပ်နာမ်=သင်္ခါရဒုက္ခ၊
၂။	ရောဂတော-ရောဂံ	နာကျင်ညစ်ဆိုး ရောဂါမျိုးသာတည်း။
၃။	အဃတော-အဃံ	အကျိုးယုတ် အကျိုးမဲ့မျိုးသာတည်း။ (မကောင်းမှု)
၄။	ဂဏ္ဍတော-ဂဏ္ဍံ	မဖွယ်ရုပ်ဆင်း ထွက်မြင်းအနာမျိုးသာတည်း။ (အိုင်းအမာ)
၅။	သလ္လတော-သလ္လံ	စူးဝင်ညစ်ဆိုး မြှားငြောင့်မျိုးသာတည်း။
၆။	အာဗာဓတော-အာဗာဓံ	နှိပ်စက်လွှမ်းမိုး အနာမျိုးသာတည်။ (ဖျားနာ)
၇။	ဥပဒ္ဒဝတော-ဥပဒ္ဒဝံ	လွန်စွာကပ်ရပ် နှိပ်စက်တတ်သော ဥပါဒ်မျိုးသာတည်း။
၈။	ဘယတော-ဘယံ	ကြောက်ဖွယ်ညစ်ဆိုး ဘေးရန်မျိုးသာတည်။ (ဘေး)
၉။	ဤတိတော-ဤတိ	ထိပ်လန့်စဖွယ် အန္တရာယ်မျိုးသာတည်း။ (ထိပ်လန့်စဖွယ်ဘေးရန်)
၁၀။	ဥပသဂ္ဂတော-ဥပသဂ္ဂံ	တွယ်တာစွဲကပ် နှိပ်စက်တတ်သော ဥပါဒ်မျိုးသာတည်း။ (ကပ်ငြိသော အနှောက်အယှက်)
၁၁။	အတာဏတော-အတာဏံ	စောင့်ရှောက်မဲ့ကင်းဘေး၏အသင်းသာတည်း။(မစောင့်ရှောက်တတ်)

၁၂။	အလေဏဏတော-အလေဏံ	မှီခိုရာမဲ့ကင်း ဘေး၏အသင်းသာတည်း။ (ပုန်းအောင်းရာမဟုတ်)
၁၃။	အသရဏတော-အသရဏံ	ကိုးကွယ်ရာမဲ့ကင်း ဘေး၏အသင်းသာတည်း။(ကိုးကွယ်ရာမဟုတ်)
၁၄။	ဝဓကတော-ဝဓကံ	နာရီမလပ် အတွင်သတ်သည့် လူသတ်မျိုးရှိုးသာတည်း။ (လူသတ်သမား)
၁၅။	အဃမူလတော-အဃမူလံ	အကျိုးမဲ့ကင်း ဆင်းရဲခြင်း၏ အရင်းအမြစ်သာတည်း။ (မကောင်းမှု၏ အရင်းအမြစ်)
၁၆။	အာဒီနဝတော-အာဒီနဝံ	ဆိုးဝါးညစ်ညူ အပြစ်စုသာတည်း။
၁၇။	သာသဝတော-သာသဝံ	အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ အစီးအပွားသာတည်း။ (အာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွဖြစ်သည်)
၁၈။	မာရာမိသတော-မာရာမိသံ	ကိလေသမာရ် မစ္စုမာရ်တို့၏ (၄) ဒေဝပုတ္တ၊ ကိလေသ၊ ခန္ဓ၊ မစ္စု၊ အဘိသင်္ခါရမာရ်ငါးပါးတို့၏ (မဟာဋီကာ) စားဖတ် ဝါးဖတ် သုံးသပ်နင်းနယ်ရာတည်း။(လူသတ်သမား မာရ်တို့၏သတ်ရာအစာ)
၁၉။	ဇာတိဓမ္မတော-ဇာတိဓမ္မံ	ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ (ဥပါဒ်သဘော)
၂၀။	ဇရာဓမ္မတော-ဇရာဓမ္မံ	ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါးခြင်း သဘောရှိ၏။ (ဌီသဘော)
၂၁။	ဗျာဓိဓမ္မတော-ဗျာဓိဓမ္မံ	ဖျားနာခြင်း သဘောရှိ၏။ (ဘင်သဘော)
၂၂။	သောကဓမ္မတော-သောကဓမ္မံ	စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း သဘောရှိ၏။
၂၃။	ပရိဒေဝဓမ္မတော-ပရိဒေဝံ	ငိုကြွေးမြည်တမ်းရခြင်း သဘောရှိ၏။
၂၄။	ဥပါယာသဓမ္မတော-ဥပါယာသံ	သက်ကြီးရှိုက်ငင် ပြင်းစွာပူပန်ရခြင်း သဘောရှိ၏။
၂၅။	သံကိလေသိကဓမ္မတော-သံကိလေသိကဓမ္မံ-သံကိလေသ သဘာဝကံ	တဏှာ ဒိဋ္ဌိ ဒုစ္စရိတတည်းဟူသော ညစ်နွမ်းခြင်းသုံးပါးကို၊ (ဝါ) ကိလေသာဆယ်ပါးဟူသော ညစ်နွမ်းခြင်းကို ပျက်စီးစေတတ်သော သဘောရှိ၏။ (ကိလေသာတို့၏ စွဲမှီရာအာရုံသဘော)

အနတ္တလက္ခဏာ (၅) ပါး

၁။	အနတ္တတော= အနတ္တာ	အတ္တမဟုတ်။
၂။	သုညတော=သုညံ	အတ္တမှ ဆိတ်သုဉ်း၏။
၃။	ပရတော=ပရံ	အကျွမ်းဝင်ခြင်း အမြဲကင်းသော သူစိမ်းပြင်ပသာတည်း။
၄။	ရိတ္တတော=ရိတ္တံ	အနှစ်သာရဟူသမျှနှင့် ကင်းဆိတ်သော သဘောတရားတည်း။
၅။	တုစ္ဆတော=တုစ္ဆံ	အတ္တမမှီ အချည်းသာတည်း။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ၊၄၁၀၊ဝိသုဒ္ဓိ၊၂၊၂၄၆